

І. В. Донець

Херсонський державний університет

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ
ВЧИТЕЛЯМИ ФІЗИКИ У ПРИШКІЛЬНОМУ ЛІТНЬОМУ
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОМУ ТАБОРІ**

Згідно з навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженою Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, у 7-9 класах навчання фізики в основній школі спрямовується на досягнення загальної мети базової загальної середньої освіти, яка, зокрема, полягає в формуванні дослідницьких навичок. Однією з можливостей організації позаурочних дослідів учнів з фізики є проведення пришкільного літнього фізико-математичного табору.

Найкраще методику підготовки до дослідницької діяльності у Всеукраїнському турнірі юних фізиків розглядали Камін О. Л. та Камін О. О., які розглядали організацію турнірної команди та її роботи [2, с. 10]. Але проблему організації дослідницької діяльності у пришкільному літньому фізико-математичному таборі непрофільного освітнього закладу досі розглянуто не було.

У період з 2014 по 2017 роки КЗ «НВК “Школа гуманітарної праці” ХОР» організовував роботу пришкільного літнього фізико-математичного табору. Дослідницьку діяльність учнів з фізики було організовано у трьох напрямках:

- 1) навчальні заняття;
- 2) інтелектуальна гра «Що? Де? Коли?»;
- 3) фізико-математичні бої.

Організація навчальних занять з фізики перш за все складалася з дослідницької діяльності учнів [1, с. 42-46]. Їм було запропоновано провести фізичні експерименти під відкритим небом та спробувати пояснити причини, через які вони отримували певні результати дослідів. В організацію навчальних занять входило розділення учнів на групи, які формувалися за віком дітей, а не за їх розумовими здібностями.

Організація інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?» перш за все складалася з дослідницької діяльності вчителя фізики. Учням було запропоновано спостереження експериментів та пояснення причин, через які вчитель фізики отримував певні результати дослідів. Особливістю організації інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?» був розподіл учнів на різновікові групи, які формувалися безпосередньо дітьми.

Організація фізико-математичні боїв перш за все складалася з дослідницької діяльності учнів і вчителя фізики. За основу було взято форму проведення Всеукраїнського турніру юних фізиків [2, с. 8]. Як і в організації інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?», розподіл учнів на команди для проведення фізико-математичних боїв відбувався шляхом створення різновікових груп, які формувалися безпосередньо дітьми.

Отже, однією з можливостей організації позаурочної дослідницької діяльності учнів з фізики є проведення пришкільного літнього фізико-математичного табору. Перевагами цієї форми організації дослідницької діяльності є вільний вибір змісту та засобів навчання, місця та часу проведення заходів. Недоліками є фінансування пришкільного літнього табору, обмежені можливості вибору кількості учнів із якісними знаннями в літній період та початкова відсутність мотивації дітей до навчання в будь-якій формі в цей період.

Дослідницька діяльність учнів у пришкільному літньому фізико-математичному таборі непрофільного освітнього закладу призводить до підвищення інтересу до вивчення фізики: діти в таборі обговорювали

розв'язання дослідницьких завдань, які отримала кожна команда; згадували фізичні експерименти, які проводили самостійно чи які виконував учитель фізики; вигадували нові умови завдань, змінюючи умови виконаних завдань та/або комбінуючи їх між собою. Крім того, зацікавленість до предмета в деяких учнів виявилася стійкою навіть при вивченні фізики під час навчального року, що є сприятливим фактором для підвищення якості знань учнів.

Завдання вчителя фізики в процесі організації дослідницької діяльності пов'язані з:

- підвищенням мотивації учнів до участі в дослідницькій діяльності;
- підбиранням цікавих дослідів з отриманням в першу чергу якісних, а не кількісних результатів;
- актуалізацією та поповненням знань учнів з фізики;
- плануванням місця та часу проведення заходів, враховуючи кліматичні умови.

В подальшому необхідно розширювати перелік можливих дослідницьких задач та проводити апробацію в інших пришкільних літніх фізико-математичних таборах непрофільних та профільних шкіл для проведення педагогічного експерименту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грудінін Б. О. Організація дослідницької діяльності учнів у процесі навчання фізики як педагогічна проблема / Б. О. Грудінін // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2014. – №49. С. 42-46
2. Камін О. Л. Методика підготовки школярів до Турніру юних фізиків / О. Л. Камін, О. О. Камін. – Луганськ: Знання, 2005. – 56 с.
3. Шевченко М. М. Організація роботи табору з денним перебуванням [Електронний ресурс] / М. М. Шевченко // Вінниця: ЦНІЗЗОВР. – 2016. – Режим доступу: http://vinrvo.at.ua/01_DOC/2016/05/broshura_tabori_2016.pdf.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Донець Іван Валерійович: +38-095-106-60-70

- аспірант кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту Херсонського державного університету. Шифр наукової спеціальності: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор Шарко Валентина Дмитрівна.

- вчитель фізики в комунальному закладі «Навчально-виховний комплекс “Школа гуманітарної праці” Херсонської обласної ради».

Коло наукових інтересів: дослідницька діяльність учнів середньої школи та вчителів у післядипломний період, інноваційні технології навчання.